

European Economic and Social Committee

EKES info

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny

Pomost między Europą a zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim

Grudzień 2019 | PL

[Perspektywa lokalna - podcast EKES-u](#)

Część 1 - Co się stało z praworządnością?

Your browser does not support the audio element.

Perspektywa lokalna to nowy podcast Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (EKES-u). Poruszamy w nim gorące tematy, którymi wydają się interesować obecnie wszyscy, ale czynimy to z perspektywy społeczeństwa obywatelskiego. Przekazujemy opowieści zainteresowanych stron działających lokalnie oraz przedstawiamy punkty widzenia członków EKES-u reprezentujących ich interesy w Brukseli.

W pierwszej części zatytułowanej **Co się stało z praworządnością?** udział weźmie hiszpański członek EKES-u **José Antonio Moreno Díaz**, który przedstawi działania Grupy ds. praw podstawowych i praworządności w Komitecie zmierzające do powstrzymania coraz poważniejszych ataków na fundamentalne wartości UE. O problemach tych opowie dwoje innych gości - **Jolanta Kurska** z Fundacji Bronisława Geremka i **Wojciech Przybylski**, redaktor naczelny Visegrad Insight w Warszawie. (II)

Dostępne języki:

[bg](#) [cs](#) [da](#) [de](#) [el](#) [en](#) [es](#) [et](#) [fi](#) [fr](#) [ga](#) [hr](#) [hu](#) [it](#) [lt](#) [lv](#) [mt](#) [nl](#) [pl](#) [pt](#) [ro](#) [sk](#) [sl](#) [sv](#)

Artykuł wstępny

„Społeczeństwo egalitarne byłoby takim społeczeństwem, w którym słowo „płeć” nie istniałoby - w którym każdy mógłby być sobą” - powiedziała amerykańska dziennikarka i feministka Gloria Steinem.

Aby jednak stało się ono rzeczywistością, musimy dołożyć większych starań. Chociaż odnotowywane są postępy, równość między mężczyznami a kobietami wciąż pozostaje w sferze marzeń. W EKES-ie od lat podejmujemy wysiłki, by uwrażliwiać opinię publiczną na to zagadnienie i czynić je aktualnym. Nie chcemy już słuchać zwykłych deklaracji dobrych intencji na temat równości, chcemy, żeby podjęto decyzje polityczne, które pozwolą tę równość osiągnąć.

Musimy przełamać seksistowskie stereotypy. Musimy przeciwstawić się stereotypom rozpowszechnianym przez niektóre media, grupy wyznaniowe itp. Domagamy się, by nierówność między płciami była aktywnie zwalczana we wszystkich dziedzinach; w przeciwnym razie będziemy musieli czekać jeszcze sto lat, zanim ją zapewnimy.

W kwestii równości płci społeczeństwo trzeba ukierunkowywać poprzez edukację i informowanie. Powinny one pozytywnie wpływać na opinię publiczną, a także przyczyniać się do zwiększenia presji w celu poprawy reprezentacji kobiet w życiu społecznym, w gospodarce, polityce i procesie decyzyjnym.

Równość kobiet i mężczyzn usankcjonowano jako kwestię podstawowej wagi już w traktacie rzymskim, podpisanym 25 marca 1957 r., a w pierwszych traktatach wprowadzono zasadę takiego samego wynagrodzenia za taką samą pracę. Dziś, ponad 60 lat później, nie osiągnęliśmy nawet tego jednego celu w walce o równość między kobietami a mężczyznami.

Poza tym rynek pracy nie odzwierciedla jeszcze proporcji płci w społeczeństwie: podczas gdy kobiety stanowią 51% mieszkańców UE, tylko 67% z nich pracuje. Spośród wszystkich przedsiębiorców jedynie 31% to kobiety. W skali globalnej stanowią one zaledwie 39% ludności aktywnej zawodowo, a ich wkład w światowy PKB wynosi tylko 37%. Ta nierównowaga opóźnia osiągnięcie trwałego wzrostu gospodarczego, postępu społecznego i wprowadzanie innowacji.

Badania dowodzą, że gdyby kobiety uczestniczyły w gospodarce na takim samym poziomie jak mężczyźni, światowy PKB mógłby wzrosnąć o 26% do 2025 r. Nierówność między płciami nie jest więc tylko zagadnieniem moralnym i społecznym, lecz

także wyzwaniem ekonomicznym.

Ten brak równowagi znajduje odbicie również w naszej instytucji: w szeregach jej członków tylko 30% stanowią kobiety.

W związku z tym Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny postanowił poświęcić edycję 2019 swojej sztandarowej nagrody dla społeczeństwa obywatelskiego organizacjom, które starają się propagować zwiększanie obecności kobiet w strukturze społeczno-gospodarczej UE. Organizacje wyróżniane są w ten sposób za nowatorskie inicjatywy i projekty, które służą walce o równość szans kobiet i mężczyzn oraz o ich równe traktowanie we wszystkich dziedzinach.

Wyłoniono już pięć najlepszych projektów. Mogę z dumą powiedzieć, że nagrodę otrzymają osoby, które próbują uczynić nasz świat lepszym miejscem do życia – nie tylko dla kobiet, ale i dla całego społeczeństwa.

Niniejsze wydanie „EKES Info” jest ostatnim w tym roku. Pragnę skorzystać z okazji, by podziękować Państwu za bardzo owocną współpracę i życzyć szczęśliwego Nowego Roku 2020.

Isabel Caño Aguilar

Wiceprzewodnicząca ds. komunikacji

Do odnotowania

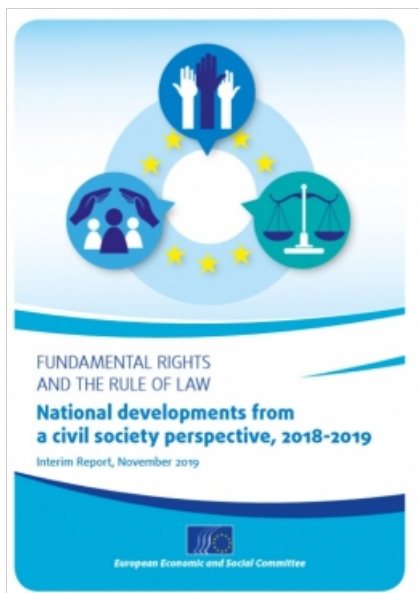
19 grudnia 2019 r., Bruksela – 16. posiedzenie grupy doradczej UE ds. umowy stowarzyszeniowej UE-Ameryka Środkowa

22-23 stycznia 2020 r., Bruksela –

Sesja plenarna EKES-u

W skrócie

[EKES organizuje swą pierwszą konferencję na temat praworządności](#)

Konferencja EKES-u „Prawa podstawowe i praworządność - tendencje w EU z punktu widzenia społeczeństwa obywatelskiego”, która odbyła się 5 listopada w Brukseli, wykazała pilną potrzebę włączenia społeczeństwa obywatelskiego w propagowanie kultury praworządności w Europie.

Wobec coraz częstszych doniesień o łamaniu podstawowych wartości UE na konferencji podkreślono potrzebę dojrzałego i zorganizowanego dialogu między rządami a społeczeństwem obywatelskim, by odwrócić proces osłabiania praworządności w Unii.

Prace konferencji opierały się na opublikowanym niedawno przez EKES [sprawozdaniu](#) dotyczącym sytuacji praworządności w Europie. Dokument ten opracowała działająca w EKES-ie grupa analityczna ds. praw podstawowych i praworządności po przeprowadzeniu wizyt w państwach członkowskich w latach 2018 i 2019, których celem było zbadanie ogólnych tendencji dotyczących tej podstawowej unijnej wartości oraz szczególnych uwarunkowań krajowych. Grupa planuje odwiedzić w nadchodzących latach wszystkie państwa członkowskie UE. (II)

[Nowe logo Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego](#)

Trzy równoległe biegnące linie w nowym logo symbolizują ducha kompromisu pomiędzy trzema Grupami Komitetu. Jest on charakterystycznym elementem prac EKES-u.

Dotychczasowe logo pozostawało bez zmian od 21 lat. Nowe logo wpisuje się w estetykę symboli innych organów UE i ma wzmocnić identyfikację wizualną Komitetu nie tylko w brukselskiej strukturze instytucji, ale także w państwach członkowskich.

Będzie ono wprowadzane w całej gamie produktów wizualnych przez kolejne dziesięć miesięcy i na dobre przyjmie się jako znak EKES-u do czasu odnowienia składu Komitetu w październiku 2020 r. (ks)

Życzenia świąteczne i noworoczne

Dziękujemy za zainteresowanie naszym biuletynem w całym 2019 r. Każdy lajk, udostępnienie i post oraz każde słowo zachęty są dla nas bardzo cenne!

Życzymy wszystkim radosnych świąt Bożego Narodzenia i pomyślnego 2020 roku.

Zespół EESC Info

Zespół EESC Info

Wiadomości EKES-u

Parlament Europejski daje zielone światło nowej Komisji Europejskiej Rozpocznie ona pracę 1 grudnia 2019 r.

Oświadczenie Lukija Jahiera, przewodniczącego EKES-u

Zespół #vonderleyen otrzymał zielone światło: musimy teraz przystąpić do budowania zrównoważonej Europy w interesie wszystkich obywateli!

27 listopada 2019 r.

Dzisiejsze głosowanie w Parlamencie Europejskim otwiera ścieżkę wiodącą ku nowej erze w Europie. Jestem przekonany, że po zachęcających wynikach wyborów europejskich w maju nowa przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen i jej zespół wiceprzewodniczących wykonawczych, wiceprzewodniczących i komisarzy nada naszemu kontynentowi nowy impuls. Nasi obywatele dali nam pięć lat na zbudowanie Europy jutra i nie powinniśmy tej szansy zmarnować.

Opracowany przez nową przewodniczącą Komisji program dla Europy – który obejmuje Zielony Ład jako naszą nową strategię wzrostu na rzecz zrównoważonej Europy, równouprawnienie płci i prawa podstawowe – ściśle odzwierciedla priorytety Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (EKES-u). Komitet – nasz europejski dom społeczeństwa obywatelskiego – jest głęboko przekonany, że najwyższy już czas, by UE przyjęła i wdrożyła ambitny i zrównoważony program. Będzie to wymagało zmiany naszego nastawienia.

Na sesji plenarnej w październiku EKES przedstawił swój wkład w program prac Komisji Europejskiej na kolejne pięć lat. Podkreślił przy tym, że UE musi skupić się na zmianie klimatu, cyfryzacji, praworządności i globalizacji, a także przyjąć nowy system sprawowania rządów, który w większym stopniu angażuje organizacje społeczeństwa obywatelskiego.

EKES radzi Komisji Europejskiej, by ustrukturyzowała swój przyszły plan prac na rok 2020 i na kolejne lata wokół tego filaru. Apeluje ponadto o przyjęcie nadrzędnej strategii UE na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2050 w celu wdrożenia zaproponowanej przez ONZ Agendy 2030 i jej 17 celów zrównoważonego rozwoju, które Unia Europejska zobowiązała się osiągnąć do 2030 r.

Musimy podejmować działania na wszystkich poziomach jednocześnie i nadawać im odpowiednią dynamikę, by sprostać pilnym wyzwaniom środowiskowym, gospodarczym i społecznym. Kluczem do zasadniczego znaczenia jest wdrożenie filaru społecznego na rzecz sprawiedliwej i uczciwej transformacji. Komitet stwierdza ponadto, że kapitalne znaczenie ma nowa struktura zarządzania UE, a także nowe przepisy oraz instrumenty służące określeniu i wdrażaniu polityki UE. Należy zwłaszcza wzmocnić rolę Parlamentu Europejskiego w celu zwiększenia demokratycznej rozliczalności.

Osiągnięcie celu dotyczącego zrównoważonego rozwoju we wszystkich jego wymiarach wymaga znacznych wysiłków i zaangażowania wszystkich zainteresowanych podmiotów. Otwarta debata demokratyczna oparta na ustrukturyzowanym zaangażowaniu społeczeństwa obywatelskiego jest zatem niezbędna dla zapewnienia sprawiedliwej i skutecznej transformacji.

Przyjęliśmy także do wiadomości decyzję Ursuli von der Leyen o nadaniu nowego impulsu demokracji europejskiej poprzez

zorganizowanie konferencji na temat przyszłości Europy. Należy ją przygotować przy pełnym zaangażowaniu EKES-u jako tej instytucji UE, która jest najbliższa obywatelom i stanowi najbardziej autentyczne ucieleśnienie demokracji uczestniczącej. Na koniec pragnę wyrazić zadowolenie z tego, że kultura została obecnie uznana za pomost między naszą przeszłością i przyszłością i uwzględniona w tytule stanowiska komisarz Mariyai Gabriel.

Jesteśmy bardziej niż kiedykolwiek zaangażowani we wspieranie Unii, która mierzy wyżej.

Jak zaapelowała nowa przewodnicząca Komisji, weźmy się do pracy – RAZEM.

„Brexit jest tylko pewnym etapem, a nie ostatecznym celem”

W czasie sesji plenarnej EKES-u, 30 października, odbyła się debata z Michele Barnierem, głównym negocjatorem Unii Europejskiej ds. brexitu. Podczas debaty Michel Barnier zaapelował o ścisłe partnerstwo między UE a Zjednoczonym Królestwem po brexicie, zważywszy że pokój w Irlandii musi być kwestią priorytetową i że „integralność jednolitego rynku nie podlega negocjacji”.

Michel Barnier przedstawił członkom EKES-u swe stanowisko w sprawie stanu negocjacji dotyczących brexitu i zwrócił uwagę, że Komisja Europejska jest zdecydowana zgodzić się na uporządkowane wystąpienie, gdyż *wciąż istnieje ryzyko brexitu bez ratyfikowanej umowy*. Podkreślił też, że *brexit jest tylko pewnym etapem, a nie ostatecznym celem* i że największym wyzwaniem jest teraz zbudowanie nowego partnerstwa między UE a Zjednoczonym Królestwem w oparciu o dwa filary: wymianę gospodarczą i współpracę w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony.

Przewodniczący EKES-u **Luca Jahier** otworzył debatę, podkreślając istotną rolę, jaką przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego mogliby odgrywać po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z UE. *Konieczne jest nie tylko podtrzymanie stosunków budowanych przez ostatnie 44 lata z brytyjskimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, lecz również ich rozwinięcie; zostało jeszcze wiele do zrobienia i czeka nas ciężka praca, lecz EKES będzie zawsze Was wspierać* – stwierdził Luca Jahier.

Nagrodę EKES-u dla Społeczeństwa Obywatelskiego otrzymuje...

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny dokonał wyboru pięciu finalistów spośród niemal 180 inspirujących projektów zgłoszonych do Nagrody dla Społeczeństwa Obywatelskiego, w 2019 r. poświęconej wzmocnieniu pozycji kobiet i walce o równość płci.

Do Nagrody nominowano (w kolejności alfabetycznej w jęz. angielskim):

- **Projekt „Fairy Tales”** bułgarskiego stowarzyszenia NAIA, w ramach którego za pomocą klasycznych bajek uczy się równouprawnienia płci dzieci w wieku przedszkolnym;
- **#mimmitkoodaa (Kod kobiet)**, program Fińskiego Stowarzyszenia Oprogramowania i e-Biznesu (Ohjelmisto- ja e-business ry) walczącego ze stereotypem głoszącym, że twórcami oprogramowania mogą być tylko mężczyźni;
- **Ogólnopolski strajk kobiet**, ruch społeczny wzmocniający pozycję walczących o zmiany aktywistek z małych i średniej wielkości miast;
- **The Brussels Binder** z Belgii, projekt na rzecz szerszej obecności kobiet w europejskich dyskusjach politycznych;
- **„Toponomastyka kobiet”**, włoski projekt na rzecz zwiększenia liczby miejsc nazwanych na cześć ważnych postaci kobiecych, by wyróżnić je zasłużonym uznaniem publicznym.

Uroczystość wręczenia nagród odbędzie się 12 grudnia podczas sesji plenarnej EKES-u w Brukseli, kiedy ogłoszona zostanie ostateczna lista laureatów. Na zwycięski projekt przeznaczone zostanie 14 tys. EUR, a finaliści otrzymają po 9 tys. EUR.

Tegoroczny temat Nagrody dla Społeczeństwa Obywatelskiego wiąże się ze zdecydowanym zaangażowaniem EKES-u na rzecz równości płci, której w Europie wciąż brakuje. Kobiety nadal zarabiają mniej niż mężczyźni, padają ofiarą dyskryminacji i są często ofiarami przemocy ze względu na płeć. Nagradzając projekty wykazujące wymierne osiągnięcia we wspieraniu równości szans, EKES

ma nadzieję położyć nacisk na postępy na drodze do bardziej egalitarnego społeczeństwa dla kobiet i mężczyzn oraz zachęcić do podejmowania dalszych działań. (II)

Prawa i obywatelstwo UE nie powinny być produktem na sprzedaż

W ostatnich latach w następstwie kryzysu finansowego niektóre państwa członkowskie UE stworzyły programy przyznawania obywatelstwa i prawa pobytu dla inwestorów w celu przyciągnięcia inwestycji i zwiększenia dochodów. Zgodnie z opinią przyjętą przez EKES na sesji plenarnej w październiku praktyka ta stanowi poważne zagrożenie i powinna zostać zakazana we wszystkich państwach członkowskich UE.

Wiele państw członkowskich UE stworzyło programy pozwalające obywatelom państw spoza UE na szybkie uzyskanie obywatelstwa lub prawa pobytu w zamian za dokonanie znaczących inwestycji w danym państwie członkowskim. Programy te znane są pod nazwami „złotego paszportu” lub „złotej wizy”. EKES kwestionuje zasadność tych praktyk w opinii w sprawie [programów obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów w Unii Europejskiej](#)

i wzywa państwa członkowskie, by zaprzestały ich stosowania lub przedstawiły rzeczowe argumenty przemawiające za ich utrzymaniem.

W swej opinii EKES poparł wnioski niedawnego [raportu Biura Analiz Parlamentu Europejskiego](#), w którym również wezwano do jak najszybszego zlikwidowania wszystkich tego rodzaju programów. Ponadto w [sprawozdaniu opracowanym przez Komisję](#) stwierdzono, że programy te stwarzają zagrożenie dla bezpieczeństwa, a także zagrożenia wynikające z prania pieniędzy, uchylania się od opodatkowania i obchodzenia przepisów UE.

Jean-Marc Roirant, sprawozdawca opinii EKES-u, stwierdził, że *programy te są często niezgodne z prawami podstawowymi stanowiącymi fundament współpracy europejskiej* podkreślił konieczność zlikwidowania tych programów w całej EU: *EKES jest bardzo zaniepokojony promowaniem praw i obywatelstwa UE jako produktu na sprzedaż.* (dgf)

Przyszłości Europy nie da się budować bez zrównoważonego rozwoju

Przyszłości Europy nie da się budować bez zrównoważonego rozwoju W rezolucji sporządzonej przez **Patricię Círez Miqueleiz, Rudy'ego De Leeuwa i Lutzę Ribbe**go i przyjętej na sesji plenarnej w październiku EKES radzi Komisji Europejskiej, by osnuła swój przyszły plan prac na rok 2020 i późniejsze lata wokół zagadnienia rozwoju zrównoważonego. Komitet apeluje o przyjęcie nadrzędnej strategii UE na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2050, tak by można było wdrożyć Agendę 2030 ONZ i ujętych w niej 17 celów zrównoważonego rozwoju, które Unia Europejska zobowiązała się osiągnąć do 2030 r.

Cieszymy się, że możemy wnieść rzetelny, wyważony wkład w priorytety polityczne UE na najbliższych pięć lat. Popieramy zielony ład, propagowany przez nowo wybraną przewodniczącą Komisji Ursulę von der Leyen, która widzi w nim główny motor zmian.

Musimy podejmować działania na wszystkich poziomach jednocześnie i nadać im odpowiednią dynamikę, tak by sprostać pilnym wyzwaniom środowiskowym, gospodarczym i społecznym – powiedział przewodniczący EKES-u **Luca Jahier**.

EKES podkreśla, że skala i tempo zmian wymagają natychmiastowego przedsięwzięcia środków w czterech dziedzinach, którymi są: zmiana klimatu, cyfryzacja, praworządność i globalizacja. Stwierdza ponadto, że kapitalne znaczenie ma nowa struktura zarządzania UE, a także nowe przepisy oraz instrumenty służące określaniu i wdrażaniu polityki UE. Należy zwłaszcza wzmocnić rolę Parlamentu Europejskiego w celu zwiększenia demokratycznej rozliczalności. EKES zamierza wnieść czynny wkład w konferencję na temat przyszłości Europy, zaproponowaną przez Ursulę von der Leyen na 2020 r.

„Geostrategiczny i historyczny błąd”

EKES krytycznie ocenia decyzję Rady o tym, by nie rozpoczynać negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną i Albanii

EKES wyraził głębokie rozczarowanie decyzją – podjętą przez przywódców UE na posiedzeniu Rady Europejskiej 17-18 października – o tym, by ponownie odroczyć rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną i Albanii.

Przewodniczący EKES-u **Luca Jahier** uznał, że to *już druga błędna decyzja, a ponadto złamanie obietnicy, co naraża na szwank wiarygodność Unii*. Rezolucję Komitetu nazwał *cichym zobowiązaniem do solidarności*.

W rezolucji tej EKES oświadczył, że nierozpoczęcie negocjacji to **geostrategiczny i historyczny błąd**. *UE nie może ignorować tego, że inni globalni gracze rozwijają skrzydła i stają się coraz bardziej aktywni w regionie* – podkreślił przewodniczący Jahier.

Europa jest nadzieją dla Bałkanów Zachodnich, zwłaszcza dla młodzieży – powiedziała przewodnicząca Sekcji Stosunków Zewnętrznych EKES-u Diljana Sławowa i zaapelowała do członków i członkiń, by postrzegali rozszerzenie jako ponowne zjednoczenie.

W deklaracji 7. Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Bałkanów Zachodnich raz jeszcze zaakcentowano, że rozszerzenie pozwoli rozpowszechnić na Bałkanach Zachodnich wartości demokratyczne i standardy prawne. Członkinie i członkowie zgodzili się, że otwarcie negocjacji byłoby ważnym sygnałem dla ludności, czego nie należy lekceważyć.

Powinniśmy wywiązać się ze swojej obietnicy i dać nadzieję mieszkańcom regionu – brzmiało wspólne credo. (dgf)

Kultura może dawać bodziec do umacniania UE

Podczas październikowej sesji plenarnej EKES-u odbyła się debata pt. „rUnesans – oparta na kulturze wizja dla Europy”.

Otwierając ją, przewodniczący EKES-u **Luca Jahier** wyraził radość, że jego idea renesansu dla Europy została poparta przez Emmanuela Macrona. „*Nie powinniśmy zapominać, że nasz kontynent był obszarem kulturowym, zanim stał się ideą polityczną, a taki obszar nie oznacza jednorodności, gdyż to różnicowanie i ruch pozwalają mu rozkwitać*”.

Dyrektor [Europejskiej Fundacji Kultury](#), **André Wilkens**, stwierdził, że kultura może być wykorzystywana niestosownie do dzielenia społeczności, a tym samym stawać się zagrożeniem dla integracji europejskiej. *Nie powinniśmy lekceważyć tkwiącego w kulturze potencjału ulepszania naszego świata* – zauważył **Pier Luigi Sacco**, specjalny doradca komisarza europejskiego Tibora Navracsicsa. Wyjaśnił, że kultura może być czynnikiem zmiany dzięki wyraźnemu łagodzeniu obaw przed tym, co nieznanne.

Dyrektorka [Instytutu Goethego w Brukseli](#), **Elke Kaschl Mohni**, odniosła się do roli kultury w stosunkach zewnętrznych i położyła nacisk na sprawiedliwość i kontakty międzyludzkie. *Stosunki kulturalne mają na celu wzmacnianie zaufania i zrozumienia* – podkreśliła. Z kolei dyrektor artystyczny [Festiwalu Regionów](#), **Airan Berg**, objaśnił, jak kultura i sztuka mogą przyczyniać się do tego, że ludzie będą wychodzić ze swojej strefy komfortu.

Luca Jahier podsumował debatę słowami, że kultura powinna być priorytetem kształtowania polityki, i zasugerował, by utworzyć w EKES-ie nowy organ, który zajmowałby się sprawami kultury. (sma)

EKES apeluje o inicjatywy, które pozwolą wykorzystać ogromne możliwości wzrostu w sektorze niebieskiej biogospodarki

Potencjał niebieskiej biogospodarki w UE pozostaje niewykorzystany. Dlatego EKES zaleca przeprowadzenie ogólnoeuropejskich projektów pilotażowych, w których będą uczestniczyć także interesariusze lokalni i środowisko naukowe.

Na wniosek prezydencji fińskiej EKES sporządził opinię rozpoznawczą w sprawie **niebieskiej biogospodarki**. Ten rodzaj biogospodarki oznacza działalność gospodarczą opartą na zrównoważonym wykorzystaniu odnawialnych zasobów wodnych i na powiązanej wiedzy fachowej. Opinię przyjęto na październikowej sesji plenarnej EKES-u.

Jak wyjaśnił sprawozdawca **Simo Tiainen**: *Przywrócenie różnorodności biologicznej mórz, jezior i rzek stworzy nowe możliwości dla przedsiębiorstw. Wymaga to innowacji technologicznych oraz wsparcia finansowego z zastosowaniem odpowiednich instrumentów.*

Niebieska biogospodarka powinna stać się jedną z osi programu współpracy UE z ONZ i służyć jako narzędzie osiągnięcia celów klimatycznych określonych w porozumieniu paryskim. *Będzie to wymagało znacznych wysiłków zmierzających do przywrócenia różnorodności biologicznej w wodach morskich i śródlądowych oraz do wykorzystania potencjału tych wód w zakresie wychwytywania dwutlenku węgla. W ten sposób możemy też tworzyć dobrej jakości miejsca pracy na obszarach wiejskich i przybrzeżnych oraz na wyspach* – zaznaczył współsprawozdawca **Henri Malosse**. (mr)

EKES proponuje wprowadzenie certyfikatów UE dla godnych zaufania produktów SI

EKES proponuje, by UE opracowała certyfikat godnej zaufania sztucznej inteligencji wydawany przez niezależny organ po przetestowaniu zgodności produktów z kluczowymi wymogami takimi jak odporność, bezpieczeństwo oraz brak uprzedzeń, dyskryminacji czy też stronniczości. Propozycja ta została przedstawiona w dwóch ostatnich opiniach EKES-u oceniających [wytyczne Komisji Europejskiej w zakresie etyki dotyczące sztucznej inteligencji](#).

EKES uważa, że certyfikacja przyczyniłaby się w znacznym stopniu do zwiększenia zaufania publicznego do SI w Europie. Niektórzy podkreślają, że algorytmy muszą być możliwe do wyjaśnienia, by ludzie mogli ufać zastosowaniom SI. Szkopuł w tym, że systemy SI i uczenie maszynowe są tak złożone, że nawet osoby je opracowujące nie są w stanie przewidzieć wyniku ich działania i muszą opracowywać narzędzia testujące, by poznać ich granice.

EKES proponuje, by niezależny organ – agencja, konsorcjum lub inny podmiot, który zostanie wyznaczony – zajmował się testowaniem systemów pod kątem wolności od uprzedzeń, dyskryminacji i tendencyjności, a także odporności, solidności i szczególnie bezpieczeństwa. Przedsiębiorstwa mogą wykorzystać certyfikat, by udowodnić, że opracowują bezpieczne i wiarygodne systemy SI zgodne z europejskimi wartościami i standardami.

Produkty SI można porównać do leków – stwierdziła Franca Salis-Madinier, sprawozdawczyni [ogólnej opinii w sprawie komunikatu Komisji Europejskiej](#). *Leki mogą być korzystne, lecz również niebezpieczne. Przed wprowadzeniem do obrotu wymagają certyfikacji. Producenci muszą udowodnić, że przeprowadzili wystarczająco dużo prób i testów w celu zapewnienia korzyści z danego produktu leczniczego. To samo podejście należy przyjąć w odniesieniu do maszyn SI.*

EKES podkreśla również, że potrzebne są jasne przepisy dotyczące odpowiedzialności. Odpowiedzialność musi być zawsze powiązana z osobą albo fizyczną, albo prawną.. Maszyny nie ponoszą odpowiedzialności za awarie – stwierdził Ulrich Samm, sprawozdawca [opinii EKES-u w sprawie SI i skutków wytycznych dla sektora motoryzacyjnego](#). EKES podkreśla, że możliwość ubezpieczenia systemów SI jest kolejną kwestią, którą należy potraktować priorytetowo. (dm)

Technologia blockchain: EKES twierdzi, że UE powinna stać się światowym liderem

Technologia blockchain może przekształcić społeczeństwo, ale potrzebna jest jasność i pewność prawa, a zatem wspólne podejście UE. Takie jest główne przesłanie opinii z inicjatywy własnej przyjętej przez EKES 30 października, w której Komitet wzywa również Komisję Europejską do uruchomienia kompleksowej inicjatywy mającej na celu uczynienie z UE globalnego autorytetu w tej dziedzinie.

Technologia ta może mieć zastosowanie w wielu sektorach. Zwiększa ona bezpieczeństwo i przejrzystość, a nawet może przyczynić się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju. Jednak w swej opinii EKES zauważa, że do rozwiązania pozostaje jeszcze wiele problemów i istnieje pilna potrzeba zapewnienia jasności i pewności prawnej oraz ochrony prywatności.

W związku z tym Komitet apeluje o wspólne podejście na poziomie UE i zwraca się do Komisji o uruchomienie kompleksowej inicjatywy, której głównym elementem będą cele zrównoważonego rozwoju. Inicjatywie powinien towarzyszyć plan działania zmierzający do tego, by Europa stała się punktem odniesienia dla całego świata w dziedzinie technologii blockchain.

W tej perspektywie priorytetem jest zagwarantowanie pewności prawa. Obecne ramy prawne są niejasne i niejednolite na poziomie państw członkowskich. Zasadnicze znaczenie ma również ochrona prywatności, zapewnienie interoperacyjności między różnymi platformami technologicznymi blockchain oraz ograniczenie kosztów transakcji, które w wielu przypadkach są zbyt wysokie. (dgf)

EKES apeluje, by WPR wspomagała wymianę pokoleń

Współpraca i partnerstwo między Unią Europejską, rządami krajowymi i społeczeństwem obywatelskim będą miały zasadnicze znaczenie dla wspierania wymiany pokoleniowej wśród ludności rolniczej.

Wymiana pokoleniowa to problem, który znacznie wykracza poza kwestię obniżenia średniego wieku rolników w UE. W istocie chodzi o to, by ponownie rozważyć całą strategię, tak by zawód rolnika stał się atrakcyjny dla młodych ludzi, co ożywiłoby obszary wiejskie - powiedziała Piroska Kállay, sprawozdawczyni opinii EKES-u w tej sprawie przyjętej na październikowej sesji plenarnej Komitetu.

John Bryan, współsprawozdawca, stwierdził: *Zachodzi potrzeba większej spójności między środkami WPR a krajowymi ramami prawnymi i strategiami politycznymi w dziedzinie podatków, aby ułatwić przekazywanie gospodarstw.*

Największe obawy unijnych młodych rolników dotyczą dochodów z gospodarstw, biurokracji, nieuczciwej konkurencji, finansowania, dostępu do gruntów, dostępu do metod przekazywania praktycznej wiedzy, braku podstawowych usług - w tym dostępu do sieci szerokopasmowej - i izolacji społecznej. Pomyślna realizacja wymiany pokoleniowej jest jednym z najważniejszych wyzwań naszych czasów, ale stanowi również szansę.

Bardzo ważne jest zatem, by wszystkie te kwestie zostały uwzględnione w budżecie WPR na lata 2021-2027, tak aby spełnić wymogi w zakresie finansowania na rzecz znaczącego wsparcia. EKES proponuje, aby w tym celu przeznaczyć na wsparcie młodych rolników (filar I i II) przynajmniej 2% budżetu WPR. (mr)

Europejski semestr: cykl 2020 musi się skupiać na trwałym wzroście gospodarczym sprzyjającym włączeniu społecznemu

EKES nalega, by w 2020 r. koordynacja polityk gospodarczych we wszystkich państwach członkowskich prowadziła do zażegnania ryzyka recesji i do skierowania gospodarki UE na drogę trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Powinno to obejmować większe starania na rzecz reform, inwestycje, zgodność z procedurą dotyczącą zakłóceń równowagi makroekonomicznej (**MIP**), a także bardziej uporządkowany udział społeczeństwa obywatelskiego w procesie europejskiego semestru.

W trzech ostatnio przyjętych dokumentach EKES pozytywnie ocenił dalszy rozwój europejskiego semestru w 2019 r., czyli położenie nowego nacisku na inwestycje i większe znaczenie celów społecznych i środowiskowych. Jednak domagał się również szeregu dalszych zmian, które mogą poprawić semestr, złagodzić obecne ryzyko oraz zwiększyć odporność i potencjał rozwoju UE i gospodarek strefy euro.

EKES uważa na przykład, że polityka fiskalna musi wspierać akomodacyjną politykę pieniężną EBC za pomocą ogólnego pozytywnego kursu polityki fiskalnej w strefie euro, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad dyscypliny budżetowej.

Powinny temu towarzyszyć inne istotne działania w następnym europejskim semestrze, które:

- zachęcają do skutecznych reform strukturalnych za pomocą dobrze ukierunkowanych strategii inwestycyjnych;
- koncentrują się w równej mierze na celach społecznych, środowiskowych, makroekonomicznych i fiskalnych;
- wspierają dalsze inwestycje publiczne i prywatne;
- rozwiązują problem niskiego poziomu spełniania wymogów MIP przez państwa członkowskie.

Wreszcie, EKES apeluje o lepszy udział społeczeństwa obywatelskiego na szczeblu europejskim i krajowym oraz na

wszystkich etapach europejskiego semestru. Dzięki niemu może uda się zwiększyć zaangażowanie w reformy na szczeblu krajowym, a także odpowiedzialność za nie i tym samym skuteczność i stabilność europejskiego semestru. Dlatego też Komitet zaleca, by pod jego egidą w każdym państwie członkowskim i na szczeblu UE organizowano coroczne konsultacje w sprawie społeczeństwa obywatelskiego.

Komitet wniósł wkład polityczny w następny cykl europejskiego semestru w swych dwóch opiniach w sprawie działań następczych na temat: [rocznej analizy wzrostu gospodarczego](#) i [zalecenia w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro](#), a także w [raporcie informacyjnym](#) w sprawie wizyt krajowych dotyczących udziału społeczeństwa obywatelskiego w semestrze. (jk)

Kolej powinna służyć za model płynnej i solidarnej transformacji w kierunku epoki cyfrowej

W uchwalonej w październiku opinii z inicjatywy własnej Komisja Konsultacyjna ds. Przemian w Przemysle (CCMI) Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (EKES) zaapelowała o [sprzyjające włączeniu społecznemu przedstawienie sektora kolejowego na technologie cyfrowe](#). W związku z tym zaproponowała podjęcie kierowanej przez Komisję Europejską inicjatywy służącej zebraniu potrzebnych 100 mld EUR na inwestycje.

Aby przyspieszyć cyfryzację, należy też przyspieszyć wdrażanie europejskiego systemu zarządzania ruchem kolejowym - zauważa sprawozdawca Alberto Mazzola. Kolej może stać się podstawą rozwoju aspektu europejskiej tożsamości cyfrowej dotyczącego mobilności za pośrednictwem otoczenia regulacyjnego, które napędza konkurencję i innowacje.

Wysoko na liście priorytetów powinno znaleźć się także tworzenie ram technicznych i regulacyjnych. *Partnerzy społeczni w Europie powinni prowadzić dialog, by antycypować i łagodzić skutki automatyzacji i cyfryzacji, co pozwoli zapewnić sprawiedliwą transformację - zaznacza współsprawozdawca Guy Greivelding.*

Przy przechodzeniu na cyfrowy system kolejowy trzeba też mieć na względzie bezpieczeństwo oraz przedsięwzięcia solidne środki dotyczące cyberbezpieczeństwa. Dlatego EKES zaleca ściślejszą współpracę w tym zakresie między Agencją UE ds. Cyberbezpieczeństwa (ENISA) a Agencją Kolejową Unii Europejskiej (ERA). (sma)

Aktualności z Grup

Biznes może wspierać zrównoważony rozwój

Barcelona (Hiszpania).

Grupa Pracodawców w EKES-ie

Zrównoważony rozwój ma zasadnicze znaczenie dla przedsiębiorstw i pracodawców, których wysiłki są kluczowe dla rozwoju. Zdrowa i solidna gospodarka jest niezbędnym czynnikiem warunkującym zrównoważony rozwój. Musimy znaleźć rozwiązania korzystne pod względem gospodarczym, społecznym i środowiskowym. Różne zainteresowane strony mają wiele wspólnych poglądów na temat zrównoważonego rozwoju, jednak często różnią się co do sposobu osiągnięcia celów w tym zakresie.

Do takich wniosków doszło grono uczestników dyskusji na temat „Jak biznes może wspierać zrównoważony rozwój”, która odbyła się 21 listopada 2019 r. w

Z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju biznes nie jest problemem, lecz rozwiązaniem - powiedział przewodniczący Grupy I Jacek Krawczyk w wystąpieniu inauguracyjnym. Zwrócił uwagę, że biznes opracowuje i wdraża rozwiązania zarówno na rzecz klimatu, jak i środowiska.

W trakcie głównej dyskusji przedstawiciele wszystkich trzech Grup w EKES-ie zaprezentowali swoje poglądy na kwestię zrównoważonego rozwoju. Debata wykazała, że pomimo odmiennych poglądów pracodawców, pracowników i ekologów na ten temat, istnieje też zgoda co do wielu podstawowych spraw. *Konkurencja jest kluczem do zrównoważonego rozwoju. Konkurencja wymaga dobrego otoczenia regulacyjnego, ale na pewno nie mnożenia przepisów - stwierdziła Tellervo Kylä-Harakka-Ruonala, podsumowując dyskusję.*

Spotkanie odbyło się podczas dorocznej konferencji MedaWeek propagującej integrację gospodarczą w regionie Morza Śródziemnego. Członkowie i członkinie Grupy Pracodawców zabrali głos w ramach Forum Rozwoju Biznesu „Nowa Afryka” (New Africa Business Development Forum), szczytu w sprawie zrównoważonego rozwoju (ECOMeda Sustainability Summit) oraz Śródziemnomorskiego Forum Przedsiębiorczyń (Mediterranean Women Entrepreneurs Forum). W trakcie uroczystej kolacji Jacek Krawczyk odebrał nagrodę za wkład w rozwój eurośródziemnomorskiego sektora prywatnego. (lj)

Zrównoważony rozwój w programie prac Komisji Europejskiej na 2020 r.

Grupa Pracowników w EKES-ie

Cyfryzacja, zmiana klimatu, demografia i globalizacja to cztery najważniejsze priorytety polityczne w nowej kadencji Parlamentu Europejskiego i Komisji. By sprostać wyzwaniom w tych dziedzinach, potrzebny jest nowy, zrównoważony model przemysłowy, który zapewni sprawiedliwą transformację w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i

gospodarki ekologicznej. Doświadczenia z przeszłości (takie jak ruch „żółtych kamizelek”) uczą, że te pilnie potrzebne środki nie zyskają powszechnego poparcia, jeżeli nie będą uwzględniać pracowników i przyniosą obciążenia tylko tej grupie.

Potrzebna jest nadrzędna strategia, która wzmacnia pozycję obywateli i pracowników, zapewnia stabilność i chroni prawa podstawowe. Aby przyszłość była bardziej inkluzywna, UE musi opracować wiążące prawnie instrumenty gwarantujące minimalny poziom dochodów i wynagrodzeń oraz wspólne ramy ubezpieczenia od utraty pracy.

W tym celu inwestycje społeczne (w służbę zdrowia, edukację, włączenie społeczne i transformację ekologiczną) powinny zostać wyłączone z paktu stabilności i wzrostu za pomocą złotej reguły budżetowej, co zapewni odpowiedni rozwój i wdrożenie Europejskiego filaru praw socjalnych oraz zrównoważony charakter finansów publicznych. W związku z tym wysiłki na rzecz zrównoważonego rozwoju muszą zawsze obejmować wymiar społeczny, gospodarczy i środowiskowy, a obciążenia i odpowiedzialność muszą być odpowiednio podzielone, zwłaszcza jeżeli chodzi o podatki. Aby przeprowadzić sprawiedliwą transformację i nie pozostawić nikogo w tyle, podstawowymi narzędziami są: dialog społeczny, zaangażowanie partnerów społecznych w kształtowanie polityki oraz poszanowanie negocjacji zbiorowych i praw pracowniczych. (prp)

Nowe wzorce dla społeczeństw w Europie

Grupa „Różnorodność Europy” w EKES-ie

Nowo wybrana przewodnicząca Komisji Europejskiej ogłosiła równouprawnienie płci jednym z priorytetów przyszłej kadencji, jednocześnie w etap transpozycji wchodzi unijna dyrektywa w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów. To moment, kiedy trzeba na nowo zdefiniować zależności między równością płci, godzeniem życia zawodowego i rodzinnego, rodzicielstwem, sytuacją współczesnych rodzin, osób potrzebujących opieki i ich opiekunów, starzeniem się społeczeństw i demografią.

By lepiej przeanalizować te zjawiska, Grupa „Różnorodność Europy” zorganizowała 12 listopada konferencję wysokiego szczebla nt. *Nowe wzorce dla społeczeństw w Europie*. Dyskusję moderował Ralph Sina, dyrektor studia WDR/NDR w Brukseli.

Prelegentami byli m.in.: Virginija Langbakk, dyrektor Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn, Annemie Driessens, przewodnicząca COFACE Europe, oraz Dominique Boren, były prezes Europejskiej Sieci Stowarzyszeń Rodzin LGBTIQ* (NELFA).

Jedną z propozycji, zgłoszoną przez przewodniczącego Grupy „Różnorodność Europy” Arno Metzlera, dotyczyła powołania Europejskiego Parlamentu Rodzin, w którym wszystkie zainteresowane podmioty mogłyby nawiązywać kontakty i wymieniać się sprawdzonymi rozwiązaniami.

Z wystąpieniami prelegentów można zapoznać się [tutaj](#).

Wydarzenia kulturalne

Fotografia i film na zakończenie działalności kulturalnej EKES-u w 2019 r.

Tegoroczny program kulturalny EKES-u zamkną: wystawa fotograficzna, która przedstawia jeden z najważniejszych obiektów dziedzictwa przemysłowego Chorwacji, oraz prowokujący do myślenia film, w którym nową normą staje się odmienność.

W siedzibie Komitetu odbywa się wystawa fotograficzna *Dziedzictwo przemysłowe miasta Sisak - przeszłość i teraźniejszość*, której kuratorami są muzeum miejskie w Sisaku i tamtejsza galeria fotograficzna Siscia Obscura. Ekspozycja, powiązana tematycznie z pracami Komitetu w zakresie przemian w przemyśle, składa się z prac ukazujących miasto przez obiektyw znanych chorwackich fotografów. Zorganizowała ją Grupa Pracodawców w EKES-ie, a oficjalnego otwarcia dokonał 27 listopada przewodniczący Grupy. Wystawę można zobaczyć we Foyer na 6. piętrze do końca roku.

Z okazji tegorocznego Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnościami EKES zaplanował 19 grudnia projekcję krótkiego niemego filmu *Downside Up!*, który zdobył kilka międzynarodowych nagród. W pokazie weźmie udział dyrektor artystyczny [Theater Stap](#), belgijskiego zespołu teatralnego współpracującego z aktorami z niepełnosprawnością, oraz odtwórca głównej roli w filmie. Będzie on też dyskutował z widzami w ramach debaty poświęconej [Europejskiemu filarowi praw socjalnych](#) i jego zgodności z [Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych](#). Projekcję filmu organizuje Departament Komunikacji EKES-u i działający w jego obrębie Komitet ds. Równych Szans (COPEC). (ck)

Zespół redakcyjny:

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)
David Gippini Fournier (dgf)

Współautorzy tego wydania:

Anna Skulavikova (as)
Daniela Marangoni (dm)
David Gippini Fournier (dgf)
Isabelle Henin (ih)
Jasmin Kloetzing (jk)
Laura Lui (ll)
Leszek Jarosz (lj)
Marco Pezzani (mp)
Pablo Ribera Paya (prp)
Silvia M. Aumair (sma)

Koordinacja:

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Adres:

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny
Budynek im. Jacques'a Delorsa,
99 Rue Belliard,
1040 Brussels, Belgia
tel. (+32 2) 546.94.76
e-mail: eescinfo@eesc.europa.eu

„EKES info” ukazuje się dziewięć razy do roku podczas sesji plenarnych Komitetu. „EKES Info” jest dostępne w 23 językach.

„EKES info” nie stanowi oficjalnego zapisu prac EKES-u. Po informacji tego typu należy sięgać do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej i innych publikacji Komitetu.

Powielanie naszych materiałów - z podaniem źródła „EKES info” - jest dozwolone (prosimy o przesłanie linku redaktorowi naczelnemu).

Grudzień 2019/12

11-2019